

ГЛОБАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ТА АНАЛІТИЧНІ ФОРМАТИ СИСТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ КЛЮЧОВИХ ТРЕНДІВ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

GLOBAL PARAMETERS AND ANALYTICAL FORMATS OF SYSTEMATIC ANALYSIS OF KEY TRENDS IN INTERCULTURAL COMMUNICATION

У статті досліджено глобальні параметри міжкультурної комунікації та аналітичні формати її системного аналізу в умовах цифрової трансформації та глобалізації. Визначено, що міжкультурна комунікація є ключовим чинником міжнародної взаємодії, що впливає на ефективність бізнес-процесів, дипломатичних відносин і соціально-економічного розвитку. У контексті цифровізації та розвитку штучного інтелекту актуальним стає питання формування єдиних стандартів міжкультурної комунікації, що зумовлює необхідність розробки концептуальної моделі глобальних параметрів цього процесу. Розглянуто основні концептуальні підходи до аналізу міжкультурної комунікації, зокрема когнітивний, соціокультурний та цифровий. Досліджено, що культурна дистанція, рівень цифрової адаптації, мовна та семантична адаптація, інституційна взаємодія й емоційний інтелект є ключовими параметрами, що визначають ефективність міжкультурної комунікації. Особлива увага приділяється ролі міжнародних організацій у розробці єдиних регуляторних механізмів, що сприятимуть підвищенню ефективності міжкультурної взаємодії.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, міжнародні економічні відносини, глобалізація, бізнес-стратегії, культурна адаптація, цифрова трансформація, міжнародна співпраця, корпоративна етика, мультикультурні команди, конкурентоспроможність.

The article examines global parameters of intercultural communication and analytical formats for its systematic analysis in the context of digital transformation and globalization. It is determined that intercultural communication is a key factor in international interaction, influencing the effectiveness of business processes, diplomatic relations, and socio-economic development. In the context of digitalization and artificial intelligence development, the formation of unified standards for intercultural communication becomes relevant, necessitating the development of a conceptual model for its global parameters. The study explores the main conceptual approaches to analyzing intercultural communication, including cognitive, socio-cultural, and digital perspectives. It is found that cultural distance, the level of digital adaptation, linguistic and semantic adaptation, institutional interaction, and emotional intelligence are key parameters defining the effectiveness of intercultural communication. Global processes such as cultural hybridization, digital convergence, and the impact of artificial intelligence are reshaping traditional approaches to intercultural interaction. The main challenges of intercultural communication are analyzed, including cultural polarization, the growth of informational barriers, heterogeneity in digital adaptation, and issues related to artificial intelligence use. Strategic approaches to developing intercultural communication are proposed, including the integration of digital technologies, the development of global communication standards, and the implementation of educational initiatives to enhance intercultural competence. Particular attention is given to the role of international organizations in developing unified regulatory mechanisms to improve the efficiency of intercultural interaction. Additionally, the study highlights the necessity of adaptive communication strategies that consider the dynamic nature of cultural transformation in the digital age. Emphasis is placed on the importance of interdisciplinary research in shaping effective models of intercultural communication that align with global digitalization trends.

Key words: intercultural communication, international economic relations, globalization, business strategies, cultural adaptation, digital transformation, international cooperation, corporate ethics, multicultural teams, competitiveness.

УДК 65.012.4

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.16-29>

Аксьонова О.В.¹

к.е.н.,

доцент кафедри управління та

адміністрування,

Приватне акціонерне товариство

«Вищий навчальний заклад

«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Яценко О.М.²

д.е.н., професор,

професор кафедри міжнародної

торгівлі і маркетингу,

Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана

Aksyonova Oksana

Private Joint-Stock Company

"Higher education institution

"Interregional Academy of Personnel

Management"

Yatsenko Olha

Kyiv National Economic University

named after Vadym Hetman

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі міжкультурна комунікація є критично важливим елементом ефективної взаємодії між державами, бізнесом, академічною спільнотою та суспільством загалом. Зростаюча інтенсивність міжнародних економічних зв'язків, розвиток цифрових технологій та поширення мультикультурного середовища створюють нові умови для взаємодії суб'єктів глобального простору. Водночас динамічні процеси цифровізації, міграції, транснаціонального співробітництва та розвитку штучного

інтелекту формують безпрецедентні виклики для комунікаційних стратегій, що ускладнює процеси адаптації, нівелювання міжкультурних бар'єрів та ефективного використання інструментів цифрової комунікації.

З огляду на зазначене, міжкультурна комунікація більше не є лише засобом обміну інформацією між представниками різних культурних груп, а набуває статусу стратегічного ресурсу, який визначає конкурентоспроможність країн, міжнародних корпорацій та організацій. Недостатній

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0380-9035>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4399-2217>

рівень адаптації до міжкультурних особливостей може призводити до серйозних комунікативних бар'єрів, конфліктів, спотворення інформації та зниження ефективності міжнародної взаємодії. Саме тому зростає потреба в системному підході до аналізу ключових аспектів міжкультурної комунікації, що дозволить ідентифікувати її структурні компоненти, механізми впливу та особливості адаптації у різних соціально-економічних і технологічних умовах. Однією з основних проблем, що ускладнює дослідження міжкультурної комунікації, є відсутність єдиного методологічного підходу до визначення її глобальних параметрів. Своєю чергою, ускладнює процеси об'єктивної оцінки, прогнозування та адаптації до змін у міжнародному середовищі. Наявні дослідження демонструють фрагментарний характер підходів до аналізу міжкультурної взаємодії, що обмежує можливості врахування комплексного впливу політичних, економічних, соціальних і технологічних факторів на динаміку комунікативних процесів [1–2].

Сучасні аналітичні формати, які використовуються для дослідження міжкультурної взаємодії, часто базуються на застарілих моделях і не враховують новітніх викликів цифрової трансформації. Зокрема, зростання ролі соціальних медіа, автоматизація комунікаційних процесів за допомогою штучного інтелекту та збільшення частоти міжкультурних контактів у віртуальному просторі створюють новий вимір міжкультурної комунікації, який потребує переосмислення традиційних підходів до її аналізу.

У зв'язку з цим виникає необхідність розробки уніфікованої системи параметрів та інноваційних аналітичних форматів, що дозволять не лише ідентифікувати глобальні тренди міжкультурної комунікації, а й розробити ефективні стратегії адаптації до сучасних викликів. Інтеграція цифрових технологій, використання передових методів аналізу великих даних, оцінка когнітивно-семантичних аспектів комунікації та врахування динаміки культурної гібридизації мають стати основою для створення ефективної моделі міжкультурної взаємодії у глобальному масштабі [3–4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні дослідження активно вивчають різні аспекти міжнародних економічних відносин та комунікації в умовах глобалізації та трансформації. Роботи Аксьонової О. (2025), Джонсона Е. (2018) та Джаї М.С.С., Ясіна Н.А. (2018) [1, 3, 4] зосереджені на міжкультурній комунікації, її концепціях та практиках, а також на важливості крос-культурної комунікації в міжнародному бізнесі. Дослідження підкреслюють, що розуміння культурних відмінностей є ключовим для успішної міжнародної співпраці. Особлива увага приділяється впливу цифрових технологій та глобальних криз на економіку. Роботи Панченка В., Яценка О., Мусієць Т.,

Зінченка Ф., Александрової М. (2024), Шлапака А., Яценка О., Іващенко О., Зарицької Н., Осадчук В. (2023), а також Гринчак Н., Яценка О., Булатової О., Птащенко О. (2023) [2, 5, 6] аналізують макроекономічні наслідки фінансових криз, цифрову трансформацію міжнародної торгівлі та статистичне дослідження ринку логістичних послуг в умовах війни. Вказані дослідження демонструють, як технологічні інновації та глобальні виклики змінюють економічний ландшафт. Джаї М.С.С., Ясін Н.А. (2018) [3] розглядають комунікаційні виклики для сталого розвитку, підкреслюючи важливість ефективної комунікації для досягнення глобальних цілей. Роботи Теплюк М., Рєпіної І., Дзюби Д. (2024) [7], а також Рєпіної І., Теплюк М., Дзюби Д. (2024) [8] зосереджені на впливі ентропійних процесів та цифровізації на розвиток підприємств, зокрема на глокалізацію, трансформацію бізнес-процесів та необхідність адаптації підприємств до сучасних викликів, пов'язаних з невизначеністю та технологічними змінами. Робота Шлапака А., Яценка О., Іващенко О., Зарицької Н., Осадчук В. (2023) [6] розглядає управління інтелектуальним потенціалом у формуванні стратегічного партнерства науки-бізнесу-освіти, що є важливим аспектом для розвитку інновацій та конкурентоспроможності.

Актуальність дослідження підкреслюється тим, що сучасний світ стикається з безпрецедентними викликами, такими як глобальні кризи, цифрова трансформація та культурна різноманітність. Розуміння цих процесів та їх впливу на міжнародні відносини та економіку є критично важливим для розробки ефективних стратегій розвитку та співпраці. Аналіз літератури показує, що дослідження міжкультурної комунікації, цифрової трансформації та глобальних криз є надзвичайно актуальними та необхідними для розуміння сучасних тенденцій та викликів.

Постановка завдання. Метою статті є розробка концептуальної моделі глобальних параметрів міжкультурної комунікації та аналітичних форматів її системного аналізу. Дослідження спрямоване на формування уніфікованого підходу до аналізу міжкультурної комунікації, що сприятиме розробці адаптивних стратегій для державного управління, бізнесу та міжнародного співробітництва

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжкультурна комунікація у контексті глобалізації є фундаментальним феноменом, що детермінує динаміку соціально-економічної взаємодії, формує архітектуру міжнародних бізнес-партнерств і визначає парадигму дипломатичних відносин. У контексті постіндустріального розвитку та переходу до цифрової епохи, міжкультурна комунікація зазнає трансформаційного впливу цифровізації, штучного інтелекту, трансмутації соціальних

цінностей і реконфігурації культурних парадигм [5]. Системний аналіз міжкультурної комунікації корелює з основоположними теоретичними підходами, що розкривають її когнітивно-перцептивний, соціокультурний та цифровий виміри. *Когнітивний підхід* репрезентує дослідження культурних кодів як семіотичних структур, що обумовлюють особливості комунікативних стратегій. *Соціокультурний підхід* акцентує увагу на феноменології соціальних норм, традицій та їхньому кумулятивному впливі на інтеракцію між суб'єктами комунікації. *Цифровий підхід* формулює онтологічний дискурс щодо впливу цифрових платформ на міжкультурну взаємодію, виокремлюючи алгоритмізацію комунікативних процесів та цифрову медіацію змісту [6–7].

Глобальні параметри міжкультурної комунікації становлять ключові метрики аналізу, зокрема індекси культурної дистанції, що емпірично детермінують варіативність ціннісних орієнтацій. Важливим вектором дослідження є рівень цифрової адаптації, що обумовлює інтенсивність діджиталізації комунікативних процесів та детермінує ступінь конвергенції локальних і глобальних медіапрактик [8]. У структурі комунікативного процесу вагоме значення набуває мовна та семантична адаптація, що репрезентує ступінь стандартизації мовних моделей та використання універсальних лінгвістичних форматів. Сформуємо концептуальну модель глобальних параметрів міжкультурної комунікації та аналітичних форматів її системного аналізу, рис. 1.

Рис. 1. Концептуальна модель глобальних параметрів міжкультурної комунікації

Джерело: сформовано автором

Інституційна взаємодія постає як ключовий фактор формування комунікативних стандартів через регулятивний вплив міжнародних організацій. Водночас, емоційний інтелект у міжкультурному спілкуванні формується як когнітивно-афективний механізм, що сприяє інтеракції на основі емпатії, адаптивності та соціальної рефлексії. Запропонована концептуальна модель глобальних параметрів міжкультурної комунікації та аналітичних форматів її системного аналізу дозволяє комплексно оцінювати процеси міжкультурної взаємодії в умовах глобалізації. Вона інтегрує ключові параметри комунікації, методи їхнього аналізу та стратегічні механізми адаптації до сучасних викликів, сприяючи формуванню ефективних комунікативних стратегій у цифрову епоху.

Аналітичні формати системного аналізу міжкультурної комунікації корелюють із методологічним плюралізмом сучасних досліджень. SWOT-аналіз дозволяє здійснювати критичну оцінку сильних і слабких аспектів міжкультурної взаємодії, а PESTLE-аналіз окреслює політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та правові фактори, що визначають еволюцію комунікативного простору. Використання методів Big Data та AI-аналітики детермінує нову парадигму аналізу цифрових патернів комунікації, розширюючи методологічні горизонти традиційних досліджень [9–10]. Синтетична модель Hofstede-Trompenaars інтегрує різні концептуальні підходи до порівняння міжкультурних відмінностей, створюючи евристичну основу для теоретичного узагальнення.

Актуальні тренди міжкультурної комунікації репрезентують складний спектр трансформаційних процесів, що зумовлюють амбівалентність сучасного комунікативного середовища. Глобальна цифровізація стає ключовим чинником, що рedefінує структуру міжкультурного спілкування, сприяючи поширенню медіаплатформ як інтегративних інструментів. Гібридизація культур зумовлює формування синтетичних комунікаційних стратегій, у яких локальні та глобальні елементи взаємодіють у полікомпонентному синергетичному полі. Водночас, поляризація культурних ідентичностей формує ризики ескалації культурних бар'єрів, що виникають унаслідок геополітичних дисонансів. Використання штучного інтелекту у комунікації постає як чинник технологічного медіатора, що здатний автоматизувати переклад, здійснювати контекстуальний аналіз та адаптувати комунікативні практики до культурних особливостей [11–12].

У контексті формування стратегічних підходів до розвитку міжкультурної комунікації доцільним є конструювання концептуальних моделей, що враховують цифрову еволюцію, глокалізацію комунікаційних форматів та крос-культурну адаптивність. Інтеграція цифрових технологій сприяє

створенню інноваційних інструментів, що оптимізують переклад, автоматизують аналіз комунікативних патернів та формують гнучкі механізми комунікативної взаємодії. Розвиток глобальних комунікаційних стандартів передбачає імплементацію єдиних форматів ведення міжкультурного діалогу на рівні міжнародних організацій та регуляторних ініціатив. Освітні ініціативи є важливим інструментом формування міжкультурної компетентності, що детермінує здатність суб'єктів комунікації до адаптації у полікультурному середовищі.

Системний аналіз міжкультурної комунікації виявляє необхідність уніфікації параметрів дослідження та використання мультидисциплінарних підходів, що інтегрують когнітивну, соціокультурну та цифрову компоненти. Визначені глобальні тренди вказують на нагальну потребу адаптації комунікативних стратегій до нової епохи цифрової трансформації, розвитку штучного інтелекту та соціокультурних мутацій. Запропоновані стратегічні підходи формують передумови для оптимізації міжкультурного спілкування в умовах сучасних глобальних викликів.

Висновки. Міжкультурна комунікація в умовах глобалізації набуває якісно нових характеристик, обумовлених синтезом когнітивних, соціокультурних і цифрових факторів. Системний аналіз цього феномену засвідчує необхідність комплексного підходу, що інтегрує методологію когнітивних студій, соціальних наук та цифрової аналітики. Вплив глобальних трансформацій, зокрема цифровізації, штучного інтелекту, змін соціальних цінностей та культурних парадигм, формує нові виклики для міжкультурної взаємодії, що вимагають адаптивних стратегій та інноваційних методів комунікації. Ідентифікація ключових параметрів міжкультурної комунікації, зокрема індексів культурної дистанції, рівня цифрової адаптації, мовної та семантичної адаптації, інституційної взаємодії та емоційного інтелекту, дозволяє сформувати цілісний підхід до оцінки ефективності комунікативних процесів у глобальному контексті.

Використання сучасних аналітичних інструментів, таких як SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, AI-аналітика та модель Hofstede-Trompenaars, створює методологічну основу для прогнозування міжкультурних тенденцій і розробки ефективних комунікативних стратегій. Сучасні тренди, серед яких глобальна цифровізація, гібридизація культур, поляризація культурних ідентичностей та активне впровадження штучного інтелекту у сферу комунікації, вказують на потребу в розробці адаптивних механізмів міжкультурної взаємодії. Основні виклики, зокрема зростання культурних бар'єрів, неоднорідність технологічної адаптації та ризики когнітивної деформації комунікативних моделей, потребують вироблення стратегічних підходів, спрямованих на оптимізацію міжкультурного

діалогу. Розвиток ефективної міжкультурної комунікації потребує інтеграції цифрових технологій, створення глобальних комунікаційних стандартів та впровадження освітніх ініціатив, що сприятимуть формуванню міжкультурної компетентності. Уніфікація дослідницьких параметрів та застосування міждисциплінарних підходів сприятиме підвищенню ефективності міжкультурного спілкування в умовах динамічних глобальних викликів. Визначені стратегічні напрямки створюють передумови для формування нової парадигми міжкультурної комунікації, що враховує інноваційні технології, соціокультурну динаміку та когнітивні аспекти взаємодії у транснаціональному просторі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Aksyonova, O. (2025). Concepts and practices of intercultural communication in the development of international economic relations. *Herald of Khmelnytskyi national university. Economic sciences*, 338(1), 493–498. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-73>
2. Hrynychak, N., Yatsenko, O., Bulatova, O., & Ptashchenko, O. (2023). Problems relating to the statistical research of the national market of logistics services in war conditions. *Statistics in Transition New Series*, 24(1), 13–28. DOI: <https://doi.org/10.59170/stattrans-2023-002>
3. Jajja, M. S. S., & Yasin, N. A. (2018). Communication Challenges for Sustainable Development. *Journal of Business Research*, 89, 298–304. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.01.032>
4. Johnson, E. (2018). The Importance of Cross-Cultural Communication in International Business. *Journal of Business and Management*, 20(2), 42–49. DOI: <https://doi.org/10.9790/487X-2002014249>
5. Panchenko, V., Yatsenko, O., Musiiets, T., Zinchenko, F., & Aleksandrova, M. (2024). Global financial crises and their macroeconomic consequences for national economies: the case of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(59), 336–352. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.59.2024.4552>
6. Shlapak, A., Yatsenko, O., Ivashchenko, O., Zarytska, N., & Osadchuk, V. (2023). Digital transformation of international trade in the context of global competition: technological innovations and investment priorities. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(53), 334–347. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.53.2023.4241>
7. Tepliuk, M., Riepina, I., Dzyuba, D. (2024). The influence of entropic processes on the glocalization development of enterprises in the context of digitalization. *Modeling the development of the economic systems*, (2), 229–234. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-12-30>
8. Riepina, I., Tepliuk, M., & Dzyuba, D. (2024). Entropy and its role in the digital transformation of enterprise business processes. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 332(4), 255–259. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-37>

9. Riepina, I., Tepliuk, M., & Dzyuba, D. (2024). The impact of entropy and digitalization on enterprise development. *Development Service Industry Management*, (2), 238–243. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-37>

10. Tsygankova, T., Yatsenko, O., Obolenska, T., Gordieieva, T., & Osadchuk, V. (2023). Influence of Industry 4.0 on strategies of companies entering the global market of data integration services. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, (2), 141–148. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-2/141>

11. Shkoda, T., Tepliuk, M., & Sahaidak, M. (2020). Intellectual potential management in forming strategic partnership of science-business-education. *Baltic Journal of Economic Studies*, 6(5), 221–232. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/946>

12. Ting-Toomey, S., & Chung, L. C. (2012). International and Intercultural Communication Competence: A Review and Agenda for Future Research. *International Journal of Intercultural Relations*, 36(6), 921–938. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijntrel.2012.07.009>

REFERENCES:

1. Aksyonova, O. (2025). Concepts and practices of intercultural communication in the development of international economic relations. *Herald of Khmelnytskyi national university. Economic sciences*, 338(1), 493–498. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-73>
2. Hrynychak, N., Yatsenko, O., Bulatova, O., & Ptashchenko, O. (2023). Problems relating to the statistical research of the national market of logistics services in war conditions. *Statistics in Transition New Series*, 24(1), 13–28. DOI: <https://doi.org/10.59170/stattrans-2023-002>
3. Jajja, M. S. S., & Yasin, N. A. (2018). Communication Challenges for Sustainable Development. *Journal of Business Research*, 89, 298–304. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.01.032>
4. Johnson, E. (2018). The Importance of Cross-Cultural Communication in International Business. *Journal of Business and Management*, 20(2), 42–49. DOI: <https://doi.org/10.9790/487X-2002014249>
5. Panchenko, V., Yatsenko, O., Musiiets, T., Zinchenko, F., & Aleksandrova, M. (2024). Global financial crises and their macroeconomic consequences for national economies: the case of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(59), 336–352. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.59.2024.4552>
6. Shlapak, A., Yatsenko, O., Ivashchenko, O., Zarytska, N., & Osadchuk, V. (2023). Digital transformation of international trade in the context of global competition: technological innovations and investment priorities. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(53), 334–347. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.53.2023.4241>
7. Tepliuk, M., Riepina, I., Dzyuba, D. (2024). The influence of entropic processes on the glocalization development of enterprises in the context of digitalization. *Modeling the development of the economic*

systems, (2), 229–234. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-12-30>

8. Riepina, I., Tepliuk, M., & Dzyuba, D. (2024). Entropy and its role in the digital transformation of enterprise business processes. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 332(4), 255–259. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-37>

9. Riepina, I., Tepliuk, M., & Dzyuba, D. (2024). The impact of entropy and digitalization on enterprise development. *Development Service Industry Management*, (2), 238–243. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-37>

10. Tsygankova, T., Yatsenko, O., Obolenska, T., Gordieieva, T., & Osadchuk, V. (2023). Influence of Industry 4.0 on strategies of companies entering the global

market of data integration serviceS. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, (2), 141–148. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-2/141>

11. Shkoda, T., Tepliuk, M., & Sahaidak, M. (2020). Intellectual potential management in forming strategic partnership of science-business-education. *Baltic Journal of Economic Studies*, 6(5), 221–232. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/946>

12. Ting-Toomey, S., & Chung, L. C. (2012). International and Intercultural Communication Competence: A Review and Agenda for Future Research. *International Journal of Intercultural Relations*, 36(6), 921–938. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2012.07.009>